DE USU ALLITTERATIONIS APUD SOPHOCLEM.

DISSERTATIO INAUGURALIS

QUAM

AMPLISSIMI PHILOSOPHORUM ORDINIS

AUCTORITATE ATQUE CONSENSU

IN

ACADEMIA GEORGIA AUGUSTA

AD

SUMMOS IN PHILOSOPHIA HONORES CAPESSENDOS

SCRIPSIT

FRANCISCUS JACOBI

GRAUDENTIENSIS.

GOTTINGAE MDCCCLXXII.

TYPIS EXPRESSIT OFFICINA ACADEMICA DIETERICHIANA.

GUIL. FR. KAESTNER.

Inter externa orationis ornamenta, quae σχημάτων vel figurarum nomine grammatici veteres complecti solent, non mediocrem locum tenet allitteratio. Ut ab hac voce ipsa incipiamus, dicendum est, eam apud nullum scriptorem latinum inveniri, sed a recentioribus grammaticis esse fictam. De vi atque significatione hujus vocabuli viri docti inter se discrepant. Primus ea usus est referente Naekio [1]) in commentatione, quam de allitterationis apud Plautum usu scripsit Pontanus, qui in dialogo, cui nomen est Actius, hanc loquendi figuram, quantum quidem ad Vergilium, satis copiose explicuit. Is alliterationem ita definit: fit itaque in versu, quotiens dictiones continuatae vel binae vel ternae ab iisdem primis consonantibus, mutatis aliquando vocalibus, aut ab iisdem incipiunt syllabis aut ab iisdem primis vocalibus. — Naekius, qui recentioribus temporibus hanc rem aliquamdiu neglectam denuo in examen devocavit, paullo diversam hujus figurae definitionem profert. Dicit enim allitterationem quamque similitudinem, quae in ejusdem litterae repetitione cernatur.

Nostrates denique hoc vocabulo eodem fere, quo Pontanus, sensu utuntur ad significandam loquendi figuram in sermone quoque vernaculo usitatissimam, quae in simili verborum vel syllabarum initio versatur ab eaque discernunt figuram, in simili verborum exitu positam, quam nos: Reim, grammatici Graeci ὁμοιοτέλευτον vocare solent. Sed quum ὁμοιοτελεύτου in poesi certe veterum admodum rara sint

1) Rhein. Mus. f. Phil. III. Jahrg. 3. Heft 1829 p. 324 sqq.

exempla, allitterationis usus per totas litteras et Graecas et Latinas diffusus est [1]).

Antequam tamen ad hanc rem accuratius explicandam accedamus, considerandum est, quibus nominibus rhetores veteres has litterarum similitudines significaverint quasque earum definitiones protulerint.

Grammatici veteres duo *σχημάτων* vel figurarum genera distinguunt, *σχήματα διανοίας* vel figuras sententiae et *σχήματα λέξεως* vel figuras verborum [2]), quorum generum alteri, verborum dico figuris etiam litterarum similitudines adnumerant earumque complures species statuunt, quarum praecipuae sunt: *παρήχησις*, *πάρισον* atque *παρονομασία*.

παρήχησις ab Hermogene rhetore ita definitur: (Hermogenes *περὶ εὑρέσεως*. Spengel Rh. gr. II. 251.)

Παρήχησίς ἐστι κάλλος ὁμοίων ὀνομάτων ἐν διαφόρῳ γνώσει ταὐτὸν ἠχούντων, γίνεται δὲ ὅταν δύο ἢ τρεῖς ἢ τέσσαρας λέξεις ἢ ὀνόματα εἴπῃ τις ὅμοια μὲν ἠχοῦντα, διάφορον δὲ τὴν δήλωσιν ἔχοντα, ὡς παρὰ τῷ Ξενοφῶντι, πείθει τὸν Πειθίαν καὶ παρ' Ὁμήρῳ

ἀλλ' Εὐπείθει

πείθοντο —

κἀκεῖ μάλιστα ἐναργῶς,

ἤτοι ὅ γ' ἐς πεδίον τὸ Ἀλήϊον οἶος ἀλᾶτο
ὃν θυμὸν κατέδων, πάτον ἀνθρώπων ἀλεείνων

ἐνταῦθα γὰρ ὅμοια μὲν ἀλλήλοις ἠχεῖ τὸ Ἀλήϊον καὶ τὸ ἀλᾶτο καὶ τὸ ἀλεείνων, ἀλλὰ τὸ μέν ἐστι ὄνομα τόπου τὸ Ἀλήϊον, τὸ δὲ ἀλᾶτο πρᾶγμα, τὸ δὲ ἀλεείνων πρᾶγμα μὲν καὶ αὐτό, ἄλλο δὲ παρὰ τὸ προσεσημασμένον. καὶ ὁ Θουκυδίδης καὶ μὴν τότε Αἴγυπτος ὑπὸ βασιλεῖ ἐγένετο,

---

1) De *ὁμοιοτελεύτου* apud poetas Latinos usu cf. Wilhelm Grimm in: Abhandlungen der königl. Akad. d. Wissenschaft. zu Berlin 1851.

2) Zonaeus, *περὶ σχημάτων* (Spengel, Rhett. Graec. III, 161.) *τῶν τοῦ λόγου σχημάτων τὰ μέν εἰσι κατ' ἔννοιαν, τὰ δὲ κατὰ λέξιν.*

Cicero, Brut. 275. Erant autem et verborum et sententiarum illa lumina, quae vocant Graeci *σχήματα*.

Quint. IX, 1, 17. Inter plurimos enim, quod sciam, consensum est, duas ejus (figurae) esse partes *διανοίας* i. e. mentis vel sensus vel sententiarum . . . . . et *λέξεως* i. e. verborum.

πλὴν Ἀμυρταίου τοῦ ἐν τοῖς ἕλεσι βασιλέως· τούτου δὲ διὰ μέγεθός τε τοῦ ἕλους οὐκ ἠδύναντο ἑλεῖν. καὶ ἅμα μαχιμώτατοί εἰσι τῶν Αἰγυπτίων οἱ Ἕλειοι.

Παρήχησις igitur, auctore Hermogene, quaevis est verborum similium consociatio, in qua litterarum similitudo cum sensus diversitate conjuncta est (*ὅμοια μὲν ἠχοῦντα, διάφορον δὲ τὴν δήλωσιν ἔχοντα*). Exempla tamen, quibus hanc definitionem illustrat, arctioribus hujus vocabuli vim finibus circumscribunt, quippe quae omnia versentur in nominibus propriis cum verbis simile sonantibus consociandis. (*πείθει τὸν Πειθίαν. — Εὐπείθει πείθοντο. — Ἀλήϊον, ἀλᾶτο, ἀλεείνων. — Ἕλος, Ἕλειοι, ἕλεσι, ἑλεῖν. —*)

Idem rhetor *πάρισον* ita definit: (Hermogenes *περὶ παρίσου* Speng. Rh. gr. II, 440.)
πάρισον σχῆμά ἐστί τε καὶ λέγεται, ὅταν τὸ αὐτὸ ὄνομα ἄλλην καὶ ἄλλην προςλαβὸν συλλαβὴν διαφερούσας διανοίας ἔχῃ παρὰ μὲν Ἰσοκράτει οὕτως· ἐὰν ᾖς φιλομαθής, ἔσει πολυμαθής — καὶ παρὰ τῷ Θουκυδίδῃ· καὶ ἐπιβουλεύειν αὐτοῖς μᾶλλον ἢ ἀντεπιβουλεύειν.

Existit igitur haec figura, quotiens eidem verbo diversae praepositiones vel aliae syllabae praefiguntur.
παρονομασίαν denique Alexander rhetor ita definit. (Alexander, *περὶ σχημάτων*. Speng. Rh. gr. III, 36.)
παρονομασία δὲ γίγνεται, ὅταν τι τῶν ληφθέντων εἰς τὴν διάνοιαν ὀνομάτων ἢ ῥημάτων βραχὺ μεταποιήσαντες ἑτέραν κινήσωμεν ἔννοιαν, ὡς ἔχει τὸ ῥηθὲν ὑπό τινος πρὸς τὸν ἀμπελουργὸν τὸν δικαζόμενον συνεχῶς, αἱ ἄμπελοί σου οὐ κλήματα φέρουσιν, ἀλλ᾽ ἐγκλήματα, καὶ ὡς τὸ Δημοσθενικόν, ἔτι γὰρ τῶν πραγμάτων ὄντων μετεώρων καὶ τοῦ μέλλοντος ἀδήλου, σύλλογοι παντοδαποὶ καὶ λόγοι κατὰ τὴν ἀγορὰν ἐγίνοντο, καὶ ὡς τὸ Θουκυδίδου· ἰέναι τοῖς ἐχθροῖς ὁμόσε μὴ φρονήματι ἀλλα καταφρονήματι κτλ.

Eandem fere *παρονομασίας* definitionem proferunt, sed aliis illustrant exemplis Zonaeus, Herodianus, Anonymus *περὶ σχημάτων*.

Zonaeus *περὶ σχημάτων* (Speng. Rh. gr. III, 168.) *πα-*

ρονομασίας exemplum affert. *οὐ τὴν ὑλακήν, ἀλλὰ τὴν φυλακήν.*

Anonymus *περὶ σχημάτων* (Spengel. Rh. Gr. III, 185.) huic exemplo adjicit locum Demosthenicum *οὐκ αἰσχύνῃ Αἰσχίνῃ*; duosque locos Platonicos, *Πῶλε λῷστε* et *Παυσανίου παυσαμένου.*

Herodianus denique (*περὶ σχημάτων* Speng. Rh. gr. III, 95) hujus figurae exemplum laudat versum Homericum.

τῶν μὲν Πρόθοος θοὸς ἡγεμόνευε.

Ex scriptoribus latinis hanc figuram commemoraverunt Cicero, Quintilianus, Diomedes.

Cicero, de orat. II, 65, 256 dicit:

»Alterum genus est, quod habet parvam verbi immutationem, quod in litteris positum Graeci vocant *παρονομασίαν,* ut »nobiliorem, mobiliorem« Cato.«

Quintiliani in inst. orat. lib. IX, 3, 66 sqq. haec sunt.

»Hinc est *παρονομασία*, quae dicitur annominatio. Ea non uno modo fieri solet, sed ex vicinia quadam praedicti nominis ducta casibus declinatur ut Domitius Afer pro Domitilla »Mulier omnium rerum imperita, in omnibus rebus infelix.« Et cum verbo idem verbum plus significanter subjungitur: »Quando homo hostis, homo« . . . . . . Commemorata deinde *ἀντανάκλασι,* quam dicit *παρονομασίᾳ* confinem esse, pergit (IX, 3, 71 sqq.): »Sed elegantius, quod est positum in distinguenda rei proprietate. »Hanc reipublicae pestem paullisper reprimi, non in perpetuum comprimi posse.« Et quae praepositionibus in contrarium mutantur. »Non emissus ex urbe, sed immissus in urbem esse videatur.« Melius atque acrius quod cum figura jucundum est tum etiam sensu valet. »Emit morte immortalitatem.« . . . .«

Diomedes (II, 441) *παρονομασίαν* ita definit.

»Paronomasia est veluti quaedam denominatio, cum praecedenti nomini aut verbum aut nomen annectitur ex eodem figuratu, ut fugam fugit, facinora fecit, gratas gratias, Creta decreta est, pugna pugnata est; et aliter paronomasia fit, cum dictio iteratur, mutata tamen aut littera aut syllaba, quotiens nomine simili utimur in significatione diversa, ut est apud Terentium.

Nam inceptio est amentium non amantium.

et apud Ciceronem »qui fuit locus religiosissimus, si erit locus desertissimus. et »custodia sacrorum non honori, sed oneri existimabitur »item« si non praetorem te, sed praedonem creavimus. — Si discesseris a Quintiliano, qui paullo latioribus quam ceteri *παρονομασίαν* finibus circumscribit, plerique rhetores in eo consentiunt, existere hanc figuram, ubi parva litterarum vel syllabarum mutatione sensus diversitas efficiatur (*βραχὺ μεταποιήσαντες ἑτέραν κινήσωμεν ἔννοιαν* Alex.)

Jam si rationem spectamus, quae inter *παρήχησιν, πάρισον, παρονομασίαν* intercedit, apparet rhetores veteres in definiendis his figuris inter se non consentire. Nam *παρονομασία*, qualem Alexander definit, fere congruit cum *παρίσῳ* Hermogeniano, ut ex exemplis apparet, quae ad explicandas has figuras ab utroque afferuntur. (*κλήματα, ἐγκλήματα. σύλλογοι, λόγοι. φρονήματι, καταφρονήματι. — πολυμαθής, φιλομαθής. ἐπιβουλεύειν, ἀντεπιβουλεύειν.*) et exemplum quo Herodianus *παρονομασίαν* illustrat, (*Πρόθοος θοὸς ἡγεμόνευεν*) simillimum est eorum quibus Hermogenes ad explicandam *παρήχησιν* utitur (*Ἀλήϊον, ἀλᾶτο, ἀλεείνων Ἕλειοι, ἕλεσι, ἑλεῖν*). Sunt denique grammatici, qui nullum inter *παρονομασίαν* et *παρήχησιν* discrimen statuant, in quibus est Zonaeus, qui prolata *παρονομασίας* definitione adjicit *ὃ καὶ παρήχησις ὀνομάζεται.* Accedit, quod tres illae figurae, quarum definitiones apposuimus, non omnes litterarum similitudines, sed eas tantum complectuntur, quibuscum sensus acumen conjunctum est (quod nos dicimus: Wortspiel mit Allitteration).

Multae tamen in veterum scriptis figurae inveniuntur, quae sola litterarum similitudine constant nullo sensus acumine accedente, quo in genere est ejusdem syllabae vel litterae frequentior repetitio, quam scriptores et Graeci et Latini saepissime ad orationem distinguendam adhibuerunt. Ex exemplorum copia pauca subjicere liceat.

Alcaeus fragm. 2, 5.

χειμῶνι μοχθεῦντες μεγάλῳ μάλα.

Aesch. Pers. 682.

Πέρσαι γεραιοί, τίνα πόλις πονεῖ πόνον;

Aesch. Pers. 751 sqq. . .

δέδοικα μὴ πολὺς πλούτου πόνος

οὑμὸς ἀνθρώποις γένηται τοῦ φθάσαντος ἁρπαγή.

Aesch. Sept. 17 et 18.

ἡ γὰρ νέους ἕρποντας εὐμενεῖ πέδῳ

ἅπαντα πανδοκοῦσα παιδείας ὄτλον.

Aesch. Sept. 1004. *ἰὼ πῆμα πατρὶ πάρευνον.*

Soph. O. T. 371.

τυφλὸς τά τ' ὦτα τόν τε νοῦν τά τ' ὄμματ' εἶ

Soph. Aj. 39. *ὡς ἔστιν ἀνδρὸς τοῦδε τἄργα ταῦτά σοι.*

El. 209 sqq. *οἷς θεὸς ὁ μέγας Ὀλύμπιος*
ποίνιμα πάθεα παθεῖν πόροι.

El. 504 sqq. *ὦ Πέλοπος ἁ πρόσθεν*
πολύπονος ἱππεία.

Haec atque similia orationis artificia, quorum infra plura exempla afferentur, mera litterarum similitudine constant neque ulli figurarum supra dictarum attribui possunt.

Quum igitur vocabula illa *παρήχησις*, *πάρισον*, *παρονομασία* neque iisdem ab omnibus grammaticis finibus circumscribantur neqne omnes, quae huc pertinent, figuras complectantur, recentiores grammatici allitterationis nomen, veteribus ignotum finxerunt, quo omnia, quae ad litterarum similitudinem spectant, contineri volunt, excluso homoed. oteleuto ejusque vicinis figuris, quae in simili verborum exitu positae sunt. —

Jam allitterationis usum in lingua vernacula latissime patere nemo ignorat ac praecipue quidem sermo noster vulgaris ac proverbialis hujus figurae exemplis abundat, qualia sunt: Fürst und Volk, Küche und Keller, Mann und Maus, Stumpf und Stil, alia. Poetarum nostrorum Bürgerus felicissime hoc sermonis artificio usus est.

Nec minus per universas litteras et Graecas et Latinas allitteratio diffusa est.

Jam ex Homero grammatici Graeci hujus figurae exempla afferunt ut Hermogenes, qui ad illustrandam *παρήχησιν* duos versus Homericos laudat: Od. ω, 465, 466 ***Εὐπείθει πείθοντο*** et Il. ζ, 201 sqq.

ἤτοι ὁ κὰπ πεδίον τὸ Ἀλήϊον οἶος ἀλᾶτο κτλ.

His locis adjici possunt Il. η, 220 Τυχίος κάμε τεύχων, Il. β, 731 πολλέων ἐκ πολίων. Il. γ, 299 ὁππότεροι πρότεροι ὑπὲρ ὅρκια πημήνειαν. Il. δ, 526 χύντο χαμαὶ χολάδες Il. ε, 350 ἐς πόλεμον πωλήσεαι. Od. ϑ, 481 φίλησε δὲ φῦλον ἀοιδῶν, Od. ι, 415 ὠδίνων ὀδύνῃσι alia.

Inde a sophistarum aetate cum omnium orationis ornamentorum tum eorum, quae in litterarum similitudine versantur, usus apud Graecos increbuit. Egregiam his sermonis artificiis operam navasse dicitur Gorgias [1]) ejusque discipulus atque sectator Polus cujus nimiam verborum simile sonantium captationem irridet Plato [2]), quamquam ipse talibus artificiis non plane abstinuit [3]).

Sophistae figurarum usum in eloquentiam Atticam introduxerunt. Sic Antiphontem scimus permultis verborum figuris nec non iis, quae in soni similitudine versantur, usum esse [4]). De Isocrate idem tradit Quintilianus (loco supra cit.) [5]). Ex Demosthene quoque complura παρονομασίας similiumque figurarum exempla rhetores Graeci supra commemorati attulerunt [6]).

---

1) Quintil. IX, 3, 74 Magnae veteribus curae fuit gratiam dicendi et paribus et contrariis acquirere. Gorgias in hoc immodicus, copiosus aetate utique prima Isocrates fuit.

2) Hermogenes περὶ μεϑοδ. δειν. (Spengel Rh. gr. II. 437.) σοφιστικὰ δέ ἐστιν, ἃ νῦν μὲν ἐπαινεῖται, ὑπὸ δὲ τῶν παλαιῶν κωμῳδεῖται, ὅσα αἰσχρῶς καὶ κενῶς κολακεύει τὴν ἀκοήν, ἃ Πλάτων διαβάλλει, ὦ λῷστε Πῶλε ἵνα προσείπω σε κατὰ σέ, καὶ Παυσανίου δὲ παυσαμένου, διδάσκουσι γάρ με ἴσα λέγειν οὑτωσὶ οἱ σοφοί.

3) Plato Phaedo p. 78 D. οὐδέποτε οὐδαμῇ οὐδαμῶς ἀλλοίωσιν οὐδεμίαν ἐνδέχεται. Parm. 160 B. οὐδενὶ οὐδαμῇ οὐδαμῶς οὐδεμίαν κοινωνίαν ἔχει. Phaedr. 249 C. τελέους ἀεὶ τελετὰς τελούμενος τέλεος ὄντως μόνος γίγνεται. Menex. 249 C. πᾶσαν πάντων παρὰ πάντα ἐπιμέλειαν ποιουμένη. Theaet. 147 B. τίς τι συνίησί τινος ὄνομα, ὃ μὴ οἶδε, τί ἐστιν.

4) Caecilius Calactinus ap. Photium cod. 259, p. 485. Bekker, observat permultas apud Antiphontem inveniri verborum figuras, deesse figuras sententiae. Paronomasiae apud Antiphontem exemplum est in or. de caed. Herod. §. 91. ἀδίκως ἀπολῦσαι ὁσιώτερον ἂν εἴη τοῦ μὴ δικαίως ἀπολέσαι.

5) Quint. IX. 3. 74. Allitterationis exemplum apud Isocratem est: or. XVIII. 14 οὐ τούτῳ τοῦτο τεκμήριόν ἐστιν.

6) His adjici possunt: Demosth. or. XXI, 35. ὁ τοιοῦτος πότερα μὴ

Ne rerum quidem scriptores haec orationis lumina contempserunt. Ex Thucydide et Xenophonte allitterationis exempla affert Hermogenes. Plura exempla Thucydidea collegit Steinberg in commentatione, quam de figuris Thucydideis scripsit [1]).

Poetae denique Graeci et comici et tragici saepissime allitteratione ad orationem ornandam usi sunt.

Jam in Latinis quoque litteris multa allitterationis exempla inveniuntur ac maxime quidem priscae latinitatis scriptores in talibus sermonis artificiis sibi placuisse videntur ut ex eorum reliquiis apparet. Neque apud classicae aetatis scriptores allitterationis exempla desunt.

De usu allitterationis apud Plautum dilucide egit Naekius in commentatione supra commemorata. Brevius eadem de re disseruit G. A. B. Wolffius in Prolegomenis ad Plauti Aulularium (Progr. schol. Port. 1836). Allitterationis apud Horatium exempla collegit Cadenbach [2]).

Ex grammaticis latinis allitterationem similesque figuras commemoraverunt Cicero [3]) compluribus librorum rhetoricorum locis, Quintilianus [4]), Diomedes [5]), alii.

Jam Naekius in disputatione supra commemorata monuit, maximi momenti esse cognoscere, quam late huius rei fines pateant. Quod tamen cum fieri non possit nisi usu ejus apud singulos scriptores diligenter observato, operae pretium facturus esse mihi videor, si allitterationis similiumque figurarum apud Sophoclem usum paucis illustraverim.

δῷ διὰ τοῦτο δίκην ἢ κἂν μείζω δοίη δικαίως; XVIII, 133 *τὸ δίκην δοῦναι διαδύς.* ib. 136. *ἓν μὲν τοίνυν τοῦτο τοιοῦτο πολίτευμα τοῦ νεανίου τούτου.* Ol. I, 1. *ὅτε τοίνυν τοῦθ' οὕτως ἔχει προσήκει προθύμως ἐθέλειν ἀκούειν.* Or. XVIII, 11. *κακοήθης δ' ὤν, Αἰσχίνη, τοῦτο παντελῶς εὔηθες ᾠήθης.* XXIII, 202. *ἀνθρώπους οὐδ' ἐλευθέρους, ἀλλ' ὀλέθρους.* (Haec exempla congessit Volkmann, die Rhetorik der Griechen und Römer p. 407, 440.)

1) Steinberg. De figuris Thucydideis. Programm des Wilhelms-Gymnasiums zu Berlin 1870 p. 13 sqq.

2) Cadenbach. De allitterationis apud Horatium usu. Essen 1837.

3) de orat. II, 65, 256. III, 53, 202.

4) Quint. inst. or. IX, 3, 66 sqq.

5) Diomedes II, 441.

Disputandi hanc ingrediar viam, ut servato litterarum ordine allitterationis exempla, quae in Sophoclis tragoediis inveni, congeram et quantum fieri possit, explicem, quid quoque loco poeta hac figura significare voluerit. Quarum rerum utraque non mediocres habet difficultates. Primum enim non semper facile est allitterationem cognoscere, quia non omnes, sed eae tantum litterarum similitudines hoc nomine dignae sunt, quas dedita opera vel, ut Graeci dicunt, *κατ᾽ ἐπιτήδευσιν* poeta adhibuit. Haud minus difficile plerumque est dijudicatu, quidnam quoque loco poeta allitteratione significare voluerit. De consilio, quod in adhibendis his figuris scriptores veteres secuti sint, rectissime mihi judicare videtur Quintilianus, qui dicit inst. or. lib. IX, 3, 27. »Haec schemata aut his similia, quae erunt per mutationem, des adjectionem detractionem, ordinem, et convertunt in se auditorem nec languere patiuntur subinde aliqua notabili figura excitatum.«

Similia sunt, quae eadem de re dicit Lobeckius Paralipp. p. 530. »Nempe similis conjunctorum sonus atque significatio et ad aures fortius accedit et animum diutius in eadem cogitatione defigit et persaepe intellectum adjuvat orationemque acriorem reddit et instantiorem.«

Jam ad singula transgressi exempla primo allitterationem, quae fit vocalibus, consideremus.

Complurium adjectivorum ab *α* privativo incipientium consociatio aliquid acerbi orationi tribuit accommodate ad horum verborum significationem. Jam apud Homerum permulta hujus generis exempla inveniuntur. Noti sunt versus illi Iliadis (lib. IX, 63 sqq.)

ἀφρήτωρ, ἀθέμιστος, ἀνέστιός ἐστιν ἐκεῖνος
ὃς πολέμου ἔραται ἐπιδημίου, ὀκρυόεντος

ubi *α* repetitum solitudinem hominis discordiarum civilium studiosi optime exprimit.

Ex Sophocle huc pertinent:

O. T. 660 sqq.

Ἄλιον· ἐπεὶ ἄθεος, ἄφιλος ὅτι πύματον
ὀλοίμαν —

Ant. 28. *ἐᾶν δ᾽ ἄκλαυτον, ἄταφον . . . .*

Ant. 868. πρὸς οὓς ἀραῖος, ἄγαμος ἅδ' ἐγὼ μέτοικος ἔρχομαι.
Ant. 917. ἄλεκτρον, ἀνυμέναιον —
» 1071. ἄμοιρον, ἀκτέριστον, ἀνόσιον νέκυν.
O. C. 1221 sqq. Ἄϊδος ὅτε Μοῖρ' ἀνυμέναιος
ἄλυρος, ἄχορος ἀναπέφηνε.
» 1235 sqq. — τό τε κατάμεμπτον ἐπιλέλογχε
πύματον, ἀκρατές, ἀπροσόμιλον
γῆρας ἄφιλον —
El. 165 sqq. ὅν γ' ἐγὼ ἀκάματα προςμένουσ' ἄτεκνος
τάλαιν' ἀνύμφευτος αἰὲν οἰχνῶ
» 491 sqq. ἄλεκτρ' ἄνυμφα γὰρ ἐπέβα μιαιφόνων
γάμων ἁμιλλήμαθ' οἷσιν οὐ θέμις.
» 962. ἄλεκτρα γηράσκουσαν ἀνυμέναιά τε.
Phil. 1018. ἄφιλον, ἔρημον, ἄπολιν ἐν ζῶσιν νεκρόν.
Trach. 300. χώρας ἀοίκους ἀπάτοράς τ' ἀλωμένας
» 1200. ἀλλ' ἀστένακτος κἀδάκρυτος —
Aj. 324 sqq. ἄσιτος ἀνήρ, ἄποτος ἐν μέσοις βοτοῖς
σιδηροκμῆσιν ἥσυχος θακεῖ —
» 607. τὸν ἀπότροπον, ἀΐδηλον Ἅιδαν.

Omnibus his locis α repetitum lugubrem colorem impertit. Eandem habet vim ἀσύνδετος horum adjectivorum consociatio. — Eodem consilio, scilicet ad augendam sententiae acerbitatem α cum diphthongis αι et αυ conjungitur. Exempla sunt.

Ant. 4 sqq. οὐδὲν γὰρ οὔτ' ἀλγεινὸν οὔτ' ἄτης ἄτερ
οὔτ' αἰσχρόν, οὔτ' ἄτιμον ἔσθ' —
» 50 sqq. ὡς νῷν ἀπεχθὴς δυςκλεής τ' ἀπώλετο
πρὸς αὐτοφώρων ἀμπλακημάτων διπλᾶς
ὄψεις ἀράξας αὐτὸς αὐτουργῷ χερί.
» 970 sqq. — ἵν' ἀγχίπολις Ἄρης
εἶδεν ἀρατὸν ἕλκος
τυφλωθὲν ἐξ ἀγρίας δάμαρτος
ἀλαὸν ἀλαστόροισιν ὀμμάτων κύκλοις
ἀραχθὲν ἐγχέων ὑφ' αἱματηραῖς
χείρεσσι καὶ κερκίδων ἀκμαῖσι.
» 1306 sqq. — αἰαῖ, αἰαῖ
ἀνέπταν φόβῳ, τί μ' οὐκ ἀνταίαν

ἔπαισέν τις ἀμφιθήκτῳ ξίφει;
O. C. 239 sqq. — οὐκ ἀνέτλατ' ἔργων
ἀκόντων ἀΐοντες αὐδάν;
» 764. ἐν αἷς μάλιστ' ἂν ἀλγοίην ἁλούς.

α et αι vocales repetitae molestias undique in senem irruentes pingunt O. C. 1244 sqq.

ἅται κλονέουσιν ἀεὶ ξυνοῦσαι
αἱ μὲν ἀπ' Ἀελίου δυσμᾶν
αἱ δ' ἀνατέλλοντος
αἱ δ' ἀνὰ μέσσαν ἀκτῖν'
αἱ δὲ νυχιᾶν ἀπὸ ῥιπᾶν.

Simili atque in locis supra appositis, consilio hae vocales cumulatae sunt.

El. 117 sqq. — μούνη γὰρ ἄγειν
οὐκ ἔτι σωκῶ
λύπης ἀντίρροπον ἄχθος.
» 124 sqq. — ἀθεώτατα
ματρὸς ἁλόντ' ἀπάταις Ἀγαμέμνονα
» 186 sqq. ἅτις ἄνευ τοκέων κατατάκομαι
ἇς φίλος οὔτις ἀνὴρ ὑπερίσταται
ἀλλ' ἁπερεί τις ἔποικος ἀναξία
οἰκονομῶ —
» 235. μὴ τίκτειν σ' ἄταν ἄταις.
» 622 sqq. ὦ θρέμμ' ἀναιδές, ἦ σ' ἐγὼ καὶ τἄμ' ἔπη
καὶ τἄργα τἀμὰ πόλλ' ἄγαν λέγειν ποιεῖ
Trach. 857 sqq. ἃ τότε θοὰν νύμφαν
ἄγαγες ἀπ' αἰπεινᾶς
τάνδ' Οἰχαλίας αἰχμᾷ.
Aj. 221 sqq. οἵαν ἐδήλωσας
ἀνέρος αἴθονος ἀγγελίαν
ἄτλατον οὐδὲ φευκτάν.

Verborum pondus auget harum vocalium cumulatio:
Ant. 1259 sqq. — οὐκ ἀλλοτρίαν
ἄτην ἀλλ' αὐτὸς ἁμαρτών.
Phil. 1248 sqq. — τὴν ἁμαρτίαν
αἰσχρὰν ἁμαρτὼν ἀναλαβεῖν πειράσομαι.

Indefessum hominis laborem pingit:

Ant. 339 sqq. *θεῶν τε τὰν ὑπερτάταν Γᾶν*
ἄφθιτον, ἀκαμάταν ἀποτρύεται.

In Philoctetae v. 1380
ὦ δεινὸν αἶνον αἰνέσας, τί φῄς ποτε;
ambigi potest, utrum homoeoteleuton an allitteratio affectetur.

Similis est Trach. v. 25.
μή μοι τὸ κάλλος ἄλγος ἐξεύροι ποτέ.

Non sine quadam allitterationis captatione pronomen *αὐτός* cum reflexivo *ἐμαυτοῦ, σεαυτοῦ, ἑαυτοῦ* aliisque hujus pronominis casibus aut nulla aut una tantum voce interposita conjungitur [1]).

αὐτός cum pronomine reflexivo tertiae personae conjungitur.

O. T. 227 sqq. — *τοὐπίκλημ' ὑπεξελών*
αὐτὸς καθ' αὑτοῦ —
» 1237. — *αὐτὴ πρὸς αὑτῆς (τέθνηκε).*
Ant. 1177. *αὐτὸς πρὸς αὑτοῦ πατρὶ μηνίσας φόνου.*
Trach. 891. *αὐτὴ πρὸς αὑτῆς χειροποιεῖται τάδε.*
» 910. *αὐτὴ πρὸς αὑτῆς δαίμον' ἀνακαλουμένη.*
» 1132. *αὐτὴ πρὸς αὑτῆς, οὐδενὸς πρὸς ἐκτόπου.*
Aj. 906. *αὐτὸς πρὸς αὑτοῦ, δῆλον*

αὐτός et *ἐμαυτοῦ* conjuncta sunt:

O. C. 1309 sqq. — *λιτὰς ἔχων*
αὐτός τ' ἐμαυτοῦ ξυμμάχων τε τῶν ἐμῶν.

Interdum in tali pronominum consociatione *αὑτοῦ, αὑτῷ, αὑτὸν* pro pronomine reflexivo primae et secundae personae usurpantur [2]).

Tertia persona primae personae loco posita est.

O. T. 138. *ἀλλ' αὐτὸς αὑτοῦ τοῦτ' ἀποσκεδῶ μύσος.*
El. 283 sqq. — *κἀπικωκύω πατρός*
τὴν δυστάλαιναν δαῖτ' ἐπωνυμασμένην
αὐτὴ πρὸς αὑτήν. —

1) Etiam in prosa oratione tam arctae horum pronominum consociationis exempla inveniuntur cf. Krüger, Griech. Sprachl. I, 51 2, 12 et 15.

2) quod et ipsum in prosa oratione nonnumquam occurrit. cf. Krüger, Griech. Sprachl. I, 51. 2, 15.

Aj. 1132. *τούς γ' αὐτὸς αὑτοῦ πολεμίους; (θάπτειν ἐῶ.)*
αὑτοῦ rel. pro *σαυτοῦ* rel. positum est:

O. C. 853 sqq. *ὁθούνεκ' αὐτὸς αὑτὸν οὔτε νῦν καλά*
δρᾷς οὔτε πρόσθεν —
» 1356. *τὸν αὐτὸς αὑτοῦ πατέρα τόνδ' ἀπήλασας.*
Trach. 451. *εἰ δ' αὐτὸς αὑτὸν ὧδε παιδεύεις. .*

αὐτός pronomen repetitum est:

El. 1329. *ὅτ' οὐ παρ' αὐτοῖς ἀλλ' ἐν αὐτοῖσιν κακοῖς*
— — ὄντες οὐ γιγνώσκετε.

ὁ αὐτός pronomen iteratur

Ant. 929 sqq. *ἔτι τῶν αὐτῶν ἀνέμων αὑταί*
ψυχῆς ῥιπαὶ τήνδε γ' ἔχουσιν.
El. 916 sqq. *τοῖς αὐτοῖσί τοι*
οὐχ αὑτὸς ἀεὶ δαιμόνων παραστατεῖ.

αὐτός denique saepe cum aliis vocibus ab eadem diphthongo vel *α* vocali incipientibus conjungitur.

O. T. 132 *ἀλλ' ἐξ ὑπαρχῆς αὖθις αὔτ' ἐγὼ φανῶ.*
Ant. 51 sqq. *πρὸς αὐτοφώρων ἀμπλακημάτων διπλᾶς.*
ὄψεις ἀράξας αὐτὸς αὐτουργῷ χερί
» 1259 sqq. *οὐκ ἀλλοτρίαν*
ἄτην, ἀλλ' αὐτὸς ἁμαρτών.
O. C. 1520. *χῶρον μὲν αὐτὸς αὐτίκ' ἐξηγήσομαι.*
El. 36. *ἄσκευον αὐτὸν ἀσπίδων τε καὶ στρατοῦ.*
Aj. 1283 sqq. *χὤτ' αὖθις αὐτὸς Ἕκτορος μόνος μόνου*
ἦλθ' ἐναντίος.

Omnibus his, quos apposuimus, locis similium vocalium frequentior repetitio verborum pondus auget.

Vocalis *ε* vel totius syllabae *ἐπ* triplex repetitio
Aj. 312. *ἔπειτ' ἐμοὶ τὰ δείν' ἐπηπείλησ' ἔπη*
minarum Ajacis atrocitatem pingit.

Ejusdem vocalis cumulatio Antigonae timorem illustrat:
O. C. 250 sqq. *πρός σ' ὅτι σοι φίλον ἐκ σέθεν ἄντομαι*
ἢ τέκνον ἢ λέχος ἢ χρέος ἢ θεός

Diphthongi *ει*, *ευ*, *οι* conjunctae orationis pondus augent:
O. T. 275. *χοἰ πάντες εὖ ξυνεῖεν εἰς ἀεὶ θεοί.*
» 422. *ὃν δόμοις*
ἄνορμον εἰςέπλευσας εὐπλοίας τυχών.

O. C. 711 sqq. in cantico, quod Atticae terrae laudes continet tria adjectiva cum adverbio εὖ composita, significanter consociantur

δῶρον
εὔιππον, εὔπωλον, εὐθάλασσον.

Ipsum adverbium εὖ repetitur Ant. 1031 sqq.

εὖ σοι φρονήσας εὖ λέγω, τὸ μανθάνειν δ'
ἥδιστον εὖ λέγοντος, εἰ κέρδος λέγοι.

Phil. 672. ὅστις γὰρ εὖ δρᾶν εὖ παθὼν ἐπίσταται

Diphthongus οι saepe luctum exprimit ut in interjectionibus οἴμοι, ὀτοτοῖ et in vocibus οἶκτος, οἰκτίζω, οἰκτρός, οἰμώζειν aliis, qua de causa in lamentationibus et precibus locum habet:

El. 145 sqq. νήπιος ὃς τῶν οἰκτρῶς
οἰχομένων γονέων ἐπιλάθεται
» 193 sqq. οἰκτρὰ μὲν νόστοις αὐδά
οἰκτρὰ δ' ἐν κοίταις πατρῴαις.
Trach. 863. ἦ κλύω τινὸς
οἶκτον δι' οἴκων ἀρτίως ὁρμωμένου;

Philoctetae tristitiam haec diphthongus repetita pingit:

Phil. 470 sqq. — μὴ λίπῃς μ' οὕτω μόνον
ἔρημον ἐν κακοῖσι τοῖσδ' οἵοις ὁρᾷς
ὅσοισί τ' ἐξήκουσας ἐνναίοντά με.

Tiresiae minas acuit Ant. 1074 sqq.

τούτων σε λωβητῆρες ὑστεροφθόροι
λοχῶσιν
ἐν τοῖσιν αὐτοῖς τοῖσδε ληφθῆναι κακοῖς.

Vocalis ω sonus obscurus sensus obscuritati respondet in Tiresiae vaticinio

Ant. 1068 sqq. ἀνθ' ὧν ἔχεις μὲν τῶν ἄνω βαλὼν κάτω
ψυχήν τ' ἀτίμως ἐν τάφῳ κατῴκισας
ἔχεις δὲ τῶν κάτωθεν ἐνθάδ' αὖ θεῶν
ἄμοιρον νέκυν.

Lugubrem colorem haec vocalis repetita tribuit Electrae verbis El. 107 sqq.

μὴ οὐ, τεκνολέτειρ' ὥς τις ἀηδών
ἐπὶ κωκυτῷ τῶνδε πατρῴων

πρὸ θυρῶν ἠχὼ πᾶσι προφωνεῖν.
ὦ δῶμ' Ἅιδου

Acerbitatem adspergit Antigonae verbis Ant. 469 sqq.

σοὶ δ' εἰ δοκῶ νῦν μῶρα δρῶσα τυγχάνειν
σχεδόν τι μώρῳ μωρίαν ὀφλισκάνω.

Jam transeamus ad allitterationem, quae fit consonantibus, qua in adhibenda poeta idem, quod in vocalium allitteratione, consilium sequitur, scilicet ut sententiam fortius exprimat animumque auditoris diutius in eadem cogitatione defigat. In hac quoque disputationis parte litterarum ordinem sequi optimum videtur.

Consonantem γ dedita opera poeta repetiisse videtur El. 129, ubi Electra chorum alloquitur.

ὦ γενέθλα γενναίων

Simile duorum verborum initium orationem reddit instantiorem.

Similiter comparatus est O. T. v. 1469, ubi Oedipus Creontem implorans, ut filias ad se ducat, his verbis eum alloquitur:

ἴθ' ὦ γονῇ γενναῖε

Allitterationem hoc loco poetam captasse Lobeckius quoque censet, qui dicit Paralipp. p. 530 §. 14:

»Etenim Aristophaneum illud *πόνῳ πονηρός*, Arist. Lys. 350, Vesp. 466, quod Photius ad epitasin refert, parechesis gratia sese insinuasse videtur idemque suspicor in causa fuisse, cur *γονῇ γενναῖε* Soph. O. T. 1469, *γένει γενναῖος* Plato Soph. p. 251 B. *γένος γενναῖος* Himer. Or. VII 15, 538 inter se consociarentur.«

Acerbi aliquid haec consonans repetita tribuit Electrae verbis El. 287

αὕτη γὰρ ἡ λόγοισι γενναία γυνή

quibus Clytaemnestram significat. Reprehensionem acuit:

Aj. 293: *γύναι, γυναιξὶ κόσμον ἡ σιγὴ φέρει.*

δ repetitum furorem Oedipi pingit O. T. 1258

λυσσῶντι δ' αὐτῷ δαιμόνων δείκνυσί τις

Ajacis gaudium illustrat Aj. 105 sqq.

ἥδιστος, ὦ δέσποινα, δεσμώτης ἔσω
θακεῖ· θανεῖν γὰρ αὐτὸν οὔτι πω θέλω.

Horum versuum in altero δ, in altero ϑ consonantis cumulationem facile agnoscas.

Aj. 242 sqq. Tecmessa convicia, quibus Ajax inimicos suos obruerit, his verbis depingit:

κακὰ δεννάζων ῥήμαϑ' ἃ δαίμων
κοὐδεὶς ἀνδρῶν ἐδίδαξεν.

Hylli dolorem allitteratio exprimit:

Trach. 1245. *ἀλλ' ἐκδιδαχϑῶ δῆτα δυσσεβεῖν, πάτερ;*

Gravitatem custodis verbis affert Ant. 322.

ἦ δεινόν ᾧ δοκεῖ γε καὶ ψευδῆ δοκεῖν.

Duo adjectiva cum syllaba δυς composita inter se consociantur: Trach. 949

δύσκριτ' ἔμοιγε δυστάνῳ

et Aj. 122. *δύστηνον ἔμπας καίπερ ὄντα δυσμενῆ.*

ϑ et τ consonantes repetitae gravitatem Deianirae verbis afferunt Trach 707 sqq.

πόϑεν γὰρ ἄν ποτ' ἀντὶ τοῦ ϑνήσκων ὁ ϑὴρ
ἐμοὶ πάρεσχ' εὔνοιαν ἧς ἔϑνησχ' ὕπερ;

Earundem consonantium repetitio Ulixis asseverationi pondus tribuit Aj. 1378.

καὶ τὸν ϑανόντα τόνδε συνϑάπτειν ϑέλω.

Similiter comparati sunt: Ant. v. 544 sqq.

μή μ' ἀτιμάσῃς τὸ μὴ οὐ
ϑανεῖν τε σὺν σοὶ τὸν ϑανόντα ϑ'ἁγνίσαι.

Phil. 894 *ϑάρσει τό τοι σύνηϑες ὀρϑώσει μ' ἔϑος*

Trahi huc etiam possunt El. v. 741 sqq.

καὶ τοὺς μὲν ἄλλους πάντας ἀσφαλεῖς δρόμους
ὠρϑοῦϑ' ὁ τλήμων ὀρϑὸς ἐξ ὀρϑῶν δρόμων

ubi tota verba ab eadem origine ducta cumulantur, quo gravius prior Orestis felicitas repentino ejus fini opponatur.

κ consonantis cumulatae haec inveni exempla.

O. T. 1261 sqq. — — — *ἐκ δὲ πυϑμένων*
ἔκλινε κοῖλα κλῇϑρα κἀμπίπτει στέγῃ.

Verba sunt nuntii Oedipi furorem depingentis in oratione, unde jam supra allitterationis exemplum attulimus.

(O. T. 1258 *λυσσῶντι δ' αὐτῷ δαιμόνων δείκνυσί τις.*)

Ajacis furorem allitteratio illustrat:

Aj. 55. *ἔνϑ' εἰςπεσὼν ἔκειρε πολύκερων φόνον.*

Dolorosam Creontis vociferationem imitatur:

Ant. 1227. χωρεῖ πρὸς αὐτὸν κἀνακωκύσας καλεῖ.

chori timorem pingit:

Ant. 1253 sqq. ἀλλ' εἰσόμεσθα, μήτι καὶ κατάσχετον
κρυφῇ καλύπτει καρδίᾳ θυμουμένῃ

adhortationis vim confirmat:

Aj. 245 sqq. ὥρα τιν' ἤδη κρᾶτα καλύμμασι κρυψάμενον
ποδοῖν κλοπὰν ἀρέσθαι.

» 362 sqq. — — — μὴ κακὸν κακῷ διδοὺς
ἄκος πλέον τὸ πῆμα τῆς ἄτης τίθει

Simpliciter verborum gravitati augendae inservit:

O. T. 255 sqq. κοινῶν τε παίδων κοίν' ἄν, εἰ κείνῳ γένος
μὴ 'δυστύχησεν, ἦν ἂν ἐκπεφυκότα.

Hoc loco praeter κ consonantem diphthongos οι, αι, ει cumulatas agnoscas.

» 1389 sqq. — — — τὸ γὰρ
τὴν φροντίδ' ἔξω τῶν κακῶν οἰκεῖν γλυκύ.

Ant. 1326. κέρδη παραινεῖς εἴ τι κέρδος ἐν κακοῖς

O. C. 589. κεῖνοι κομίζειν κεῖσ' ἀναγκάζουσί με.

Phil. 866. κινεῖ γὰρ ἀνὴρ ὄμμα κἀνάγει κάρα.

λ saepius repetitum lenitatem quandam atque mollitiem orationi admiscet, qua de causa hoc allitterationis genus in precibus atque blanditiis saepe usurpatur. Ex copia exemplorum, quae apud poetas Graecos, Latinos, vernaculos inveniuntur, hoc loco apponere liceat:

Hom. Od. I, 56 sqq.

αἰεὶ δὲ μαλακοῖσι καὶ αἱμυλίοισι λόγοισι
θέλγει, ὅπως Ἰθάκης ἐπιλήσεται·

Hor. Carm. III, 13, 14 sqq.

unde loquaces
lymphae desiliunt tuae

» Epod. 16, 47 sqq.

Mella cava manant ex ilice, montibus altis
Levis crepante lympha desilit pede.

Schillerus:

Lieblich in der Bräute Locken spielt der jungfräuliche
Kranz

Wenn die hellen Kirchenglocken laden zu des Festes Glanz

Heinius:

Leise zieht durch mein Gemüth
Festliches Geläute

Idem: Auf den Wällen Salamanca's
Sind die Lüfte lind und labend

Ex Sophocle huc faciunt:

El. 648 sqq. *καὶ μή με πλούτου τοῦ παρόντος εἴ τινες*
δόλοισι βουλεύουσιν ἐκβαλεῖν ἐφῇς
ἀλλ' ὧδέ μ' ἀεὶ ζῶσαν ἀβλαβεῖ βίῳ . .

Verba sunt Clytaemnestrae precantis. Eadem infra (655 sqq.) Apollinem ita adorat

ταῦτ' ὦ Λύκει' Ἄπολλον ἵλεως κλύων
δὸς πᾶσιν ἡμῖν — — —

Paedagogum nuntios faustos se afferre dicentem alloquitur his verbis 671 sqq.

εἰπέ· παρὰ φίλου γὰρ ὢν
ἀνδρός, σάφ' οἶδα, προςφιλεῖς λέξεις λόγους.

Chrysothemis Electrae, ut a consilio Aegisthi interficiendi desistat, his verbis persuadere studet:

El. 1001 sqq. *τίς οὖν τοιοῦτον ἄνδρα βουλεύων ἑλεῖν*
ἄλυπος ἄτης ἐξαπαλλαχθήσεται;
et 1005 sqq. *λύει γὰρ ἡμῖν οὐδὲν οὐδ' ἐπωφελεῖ*
βάξιν καλὴν λαβόντε δυσκλεῶς θανεῖν
ἀλλ' ἀντιάζω, πρὶν πανωλέθρους τὸ πᾶν
ἡμᾶς τ' ὀλέσθαι — — — —
» 1010 sqq. *— — καὶ τὰ μὲν λελεγμένα*
ἄῤῥητ' ἐγώ σοι κἀτελῆ φυλάξομαι.

Mollitiem *λ* repetitum admiscet Electrae lamentationi:

El. 1162 sqq. — — *ὦ δεινοτάτας οἴμοι μοι*
πεμφθεὶς κελεύθους, φίλταθ' ὥς μ' ἀπώλεσας
ἀπώλεσας δῆτ' ὦ κασίγνητον κάρα.

blandas precantium voces imitatur:

Phil. 55 sqq. — — *τὴν Φιλοκτήτου σε δεῖ*
ψυχὴν ὅπως λόγοισιν ἐκκλέψεις λέγων.
» 60 sqq. *οἵ σ' ἐν λιταῖς στείλαντες ἐξ οἴκων μολεῖν*
μόνην ἔχοντες τήνδ' ἅλωσιν Ἰλίου

μ quoque consonantis cumulatio orationis vim auget. Hinc frequens ejus repetitio in adhortationibus, collaudationibus, precibus. Exempla sunt:

O. T. 1057 sqq. — — *τὰ δὲ*
ῥηθέντα βούλου μηδὲ μεμνῆσθαι μάτην.

His verbis Iocaste Oedipum obtestatur, ut ab indaganda origine sua desistat.

Ajacis verba Aj. 348 sqq.

— — *μόνοι ἐμῶν φίλων*
μόνοι τ' ἐμμένοντες ὀρθῷ νόμῳ

quibus chori fidem collaudat, allitteratione instantiora fiunt.

Antigonae pertinaciam hujus litterae repetitio exprimit:

Ant. 48. *ἀλλ' οὐδὲν αὐτῷ τῶν ἐμῶν μ' εἴργειν μέτα.*

Iocastae adhortationem confirmat:

O. T. 638. *καὶ μὴ τὸ μηδὲν ἄλγος εἰς μέγ' οἴσετε.*

Philoctetae timorem atque dolorem pingit:

Phil. 933 sqq. *πρὸς θεῶν πατρῴων τὸν βίον με μὴ ἀφέλῃ*
οἴμοι τάλας· ἀλλ' οὐδὲ προσφωνεῖ μ' ἔτι
ἀλλ' ὡς μεθήσων μήποθ' ὧδ' ὁρᾷ πάλιν.

Simili consilio haec consonans cumulata esse videtur:

O. T. 1300 sqq. — — *τίς ὁ πηδήσας*
μείζονα δαίμων τῶν μακίστων
πρὸς σῇ δυςδαίμονι μοίρᾳ;

El. 1205. *μέθες τόδ' ἄγγος νῦν, ὅπως τὸ πᾶν μάθῃς*

Phil. 83 sqq. *νῦν δ' εἰς ἀναιδὲς ἡμέρας μέρος βραχὺ*
δός μοι σεαυτόν — — —

Trach. 1233. *τί γὰρ ποθ' ἥ μοι μητρὶ μὲν θανεῖν μόνη*
μεταίτιος, σοί δ' αὖθις ὡς ἔχεις ἔχειν.

Consonans *ν* consilio cumulata esse videtur:

El. 1342. *εἰς τῶν ἐν Ἅιδου μάνθαν' ἐνθάδ' ὢν ἀνήρ.*

Ant. 1240 sqq. *κεῖται δὲ νεκρὸς περὶ νεκρῷ, τὰ νυμφικὰ*
τέλη λαχών — — —

Utroque loco allitteratio gravitatem orationis auget.

π repetitum persaepe dolorem exprimit, quia in enunciancia hac littera labra comprimuntur.

Hermannus ad Phil. V, 744. 45.

ἀπαππαπαῖ, παπαῖ, παπαῖ, παπαῖ, παπαῖ,

observat: »Aptissime illa crebra repetitio litterae *π* palpita-

tionem oris et maxillarum, quae hujusmodi dolorum propria est, exprimit.«

In sequentibus quoque versibus (746 sqq.) haec littera praevalet:

πρὸς θεῶν, πρόχειρον εἴ τι σοι τέκνον παρά
ξίφος χεροῖν, πάταξον εἰς ἄκρον πόδα
ἀπάμησον ὡς τάχιστα

Plane simili consilio haec littera cumulata est: Phil. 784.

— — *πῶς οὐκ οἶσθα; παππαπαππαπαῖ.*

et 784 sqq. *παπαῖ μάλ' ὦ πούς, οἷά μ' ἐργάσει κακά*
προςέρπει
προςέρχεται τόδ' ἐγγύς

» 791 sqq. *φεῦ, παπαῖ*
παπαῖ μάλ' αὖθις. ὦ διπλοῖ στρατηλάται.

Trach. 1007, ubi Hercules doloribus cruciatus exclamat:

πᾷ μου ψαύεις, ποῖ κλίνεις;
ἀπολεῖς μ' ἀπολεῖς

1023. *ὦ παῖ, ποῦ ποτ' εἶ;*

Ut corporis sic animi dolorem haec littera cumulata pingit. Exempla sunt:

O. T. 918 sqq. *ὅτ' οὖν παραινοῦσ' οὐδὲν ἐς πλέον ποιῶ*
πρὸς σ', ὦ Λύκει' Ἄπολλον, ἄγχιστος γὰρ εἶ,
ἱκέτις ἀφῖγμαι . . . .

Hoc loco litterae *π* frequentior repetitio Iocastae timorem illustrat.

» 1208 sqq. *ᾧ μέγας λιμήν*
αὑτὸς ἤρκεσεν
παιδὶ καὶ πατρί
θαλαμηπόλῳ πεσεῖν
πῶς ποτε, πῶς ποθ' αἱ πατρῷ —
αἵ σ' ἄλοκες φέρειν, τάλας
σῖγ' ἐδυνάθησαν ἐς τοσόνδε;

His verbis chorus miseram Oedipi sortem deplorat.

» 1371 sqq. Oedipus exclamat:

ἐγὼ γὰρ οὐκ οἶδ' ὄμμασιν ποίοις βλέπων
πατέρα ποτ' ἂν προςεῖδον — — —

Plane similis est Ajacis lamentatio Aj. 459 sqq.

ἔχθει δὲ Τροία πᾶσα καὶ πεδία τάδε

πότερα πρὸς οἴκους ναυλόχους λιπὼν ἕδρας
μόνους δ' Ἀτρείδας πέλαγος Αἰγαῖον περῶ;
καὶ ποῖον ὄμμα πατρὶ δηλώσω φανεὶς
Τελαμῶνι; πῶς με τλήσεταί ποτ' εἰςιδεῖν;

et Philoctetae querimonia 1213 sqq.

ὦ πόλις, ὦ πόλις πατρία
πῶς ἂν εἰςίδοιμ' ἄθλιός σ' ἀνήρ;

Ex Oedipo Tyranno huc pertinent praeterea:

1426 sqq. *οἴμοι, τί δῆτα λέξομεν πρὸς τόνδ' ἔπος;*
τίς μοι φανεῖται πίστις ἔνδικος; τὰ γὰρ
πάρος πρὸς αὐτὸν πάντ' ἐφεύρημαι κακός.

» 1496 sqq. *τί γὰρ κακῶν ἄπεστιν; τὸν πατέρα πατὴρ*
ὑμῶν ἔπεφνεν . . . .

Iram Oedipi allitteratio illustrat:

» 430 sqq. — — — *οὐ πάλιν*
ἄψορρος οἴκων τῶνδ' ἀποστραφεὶς ἄπει;

Ex Antigona huc faciunt:

Ant. 593 sqq. *ἀρχαῖα τὰ Λαβδακιδᾶν οἴκων ὁρῶμαι*
πήματα φθιτῶν ἐπὶ πήμασι πίπτοντ' . . .

» 842 sqq. — — — *ὦ πόλις, ὦ πόλεως*
πολυκτήμονες ἄνδρες.

» 857 sqq. *ἔψαυσας* — — — — —
πατρὸς τριπόλιστον οἶκτον
τοῦ τε πρόπαντος
ἁμετέρου πότμου.

Haemonis furorem optime pingit litterae *π* repetitio

» 1231 sqq. *τὸν δ' ἀγρίοις ὄσσοισι παπτήνας ὁ παῖς.*
πτύσας προσώπῳ κοὐδὲν ἀντειπὼν ξίφους
ἕλκει διπλοῦς κνώδοντας — — —

In sequentibus quoque versibus, qui in describenda Haemonis morte versantur, haec consonans praevalet, ut 1236 sqq.

ἤρεισε πλευραῖς μέσσον ἔγχος· ἐς δ' ὑγρὰν·
ἀγκῶν' ἔτ' ἔμφρων παρθένῳ προςπτύσσεται.

Idem observare licet in verbis nuntii Eurydicae mortem narrantis:

» 1315 sqq. *παίσασ' ὑφ' ἧπαρ αὐτόχειρ αὑτήν, ὅπως*
παιδὸς τόδ' ᾔσθετ' ὀξυκώκυτον πάθος.

Oedipus Coloneus permulta hujus generis exempla prabet

etiam, ubi sententia per se nihil habet acerbi, quia tota haec fabula lugubri quodam colore tincta est. Sic primis Antigonae verbis, quibus patri quaerenti, ubinam sint, respondet, litterae *π* crebrior repetitio aliquid dolorosi tribuit.

O. C. 14 sqq. *πάτερ ταλαίπωρ᾽ Οἰδίπους, πύργοι μὲν οἳ*
πόλιν στέγουσιν, ὡς ἀπ᾽ ὀμμάτων, πρόσω,

In toto deinde inter chorum, Oedipum et Antigonam colloquio haec littera praevalet, Oedipi et Antigonae timorem, chori stuporem exprimens.

O. C. 117 sqq. *ὅρα, τίς ἄρ᾽ ἦν; ποῦ ναίει,*
ποῦ κυρεῖ ἐκτόπιος συθεὶς ὁ πάντων
ὁ πάντων ἀκορέστατος
προςπεύθου, λεῦσσέ νιν
πρὸς δέρκου πανταχῇ.
πλανάτας πλανάτας τις ὁ πρέσβυς οὐδ᾽
ἔγχωρος· προςέβα γὰρ οὐκ
ἄν ποτ᾽ ἀστιβὲς ἄλσος ἐς — — —

» 135 sqq. *ὃν ἐγὼ λεύσσων περὶ πᾶν οὔπω*
δύναμαι τέμενος
γνῶναι ποῦ μοί ποτε ναίει

» 178 sqq. *Θ. προβῶ; Χ. ἐπίβαινε πόρσω.*

Eadem littera cumulata est O. C. 361 sqq., ubi Ismene de malis, quae patrem quaerens perpessa sit, loquitur his verbis:

ἐγὼ τὰ μὲν παθήμαθ᾽ ἅπαθον, πάτερ
ζητοῦσα τὴν σὴν, ποῦ κατοικοίης, τροφὴν
παρεῖσ᾽ ἐάσω — — —

Iram, dolorem, gaudium haec littera repetita exprimit:

O. C. 489 sqq. *κᾆθ᾽ οἱ κάκιστοι τῶνδ᾽ ἀκούσαντες πάρος*
τοὐμοῦ πόθον προὔθεντο τὴν τυραννίδα;

» 544 sqq. *Χ. πατρός; Ο. παπαῖ, δευτέραν ἔπαισας*
ἐπὶ νόσῳ νόσον.

» 1099 sqq. *Ο. ποῦ, ποῦ, τί φῄς; πῶς εἶπας; Α. ὦ*
πάτερ, πάτερ

» 1107. *Ο. ποῦ δῆτα, ποῦ ᾽στον; Α. αἵδ᾽ ὁμοῦ πελάζομεν.*

Quod de Oedipo Coloneo diximus, lugubrem per hanc fabulam diffusum esse colorem, de Electra etiam valet, quippe cujus pars prior tota paene versetur in lamentationibus; qua

de causa hic quoque multa ejus allitterationis generis exempla inveniuntur. Dolorem haec littera repetita exprimet:

El. 108 sqq. *μὴ οὐ τεκνολέτειρ' ὥς τις ἀηδὼν*
ἐπὶ κωκυτῷ τῶνδε πατρῴων
πρὸ θυρῶν ἠχὼ πᾶσι προφωνεῖν.

» 504 sqq. *ὦ Πέλοπος ἁ πρόσθεν*
πολύπονος ἱππεία

» 764 sqq. *φεῦ, φεῦ, τὸ πᾶν δὴ δέσποταισι τοῖς πάλαι*
πρόῤῥιζον, ὡς ἔοικεν, ἔφθαρται γένος

» 930 sqq. — — — *τοῦ γὰρ ἀνθρώπων ποτ' ἦν*
τὰ πολλὰ πατρὸς προς τάφον κτερίσματα;

Hoc loco *π* et *τ* litterae cumulatae sunt.

» 1126 sqq. *ὦ φιλτάτου μνημεῖον ἀνθρώπων ἐμοί*
ψυχῆς Ὀρέστου λοιπόν, ὡς ἀπ' ἐλπίδων
οὐχ ὧν ὑπαί σ' ἔπεμπον, εἰςεδεξάμην

Execrationibus atque praesagiis allitteratio gravitatem affert:

» 209 sqq. *οἷς θεὸς ὁ μέγας Ὀλύμπιος*
ποίνιμα πάθεα παθεῖν πόροι
μηδέποτ' ἀγλαΐας ἀπονιαίατο — —

» 489 sqq. *ἥξει πολύπους καὶ πολύχειρ*
ἁ δεινοῖς κρυπτομένα λόχοις
χαλκόπους Ἐρινύς.

Iram hujus litterae repetitio pingit in his Clytämnestrae verbis: El. 544 sqq.

ἢ τῷ πανώλει πατρὶ τῶν μὲν ἐξ ἐμοῦ
παίδων πόθος παρεῖτο, Μενέλεω δ' ἐνῆν;

atque in Electrae responso:

» 563 sqq. — — — — *τίνος*
ποινὰς τὰ πολλὰ πνεύματ' ἔσχ' ἐν Αὐλίδι;

Similes sunt Phil. v. 927 sqq.

ὦ πῦρ σὺ καὶ πᾶν δεῖμα καὶ πανουργίας
δεινῆς τέχνημ' ἔχθιστον

et 1357. *πῶς τῷ πανώλει παιδὶ τῷ Λαερτίου;*

Aj. 1133. *ἢ σοὶ γὰρ Αἴας πολέμιος προὔστη ποτέ;*

Ex Philocteta huc faciunt praeterea:

295 sqq. — — *εἶτα πῦρ ἂν οὐ παρῆν*

ἀλλ' ἐν πέτροισι πέτρον ἐκτρίβων μόλις
ἔφην' ἄφαντον φῶς — — — —

Hoc loco litterarum *π* et *φ* repetitio difficultatem ignis lapidibus excudendi pingit.

Dolorosi aliquid orationi admiscet alliteratio:

Phil. 315 sqq. — — — *οἵ Ὀλύμπιοι θεοί*
δοῖέν ποτ' αὐτοῖς ἀντίποιν' ἐμοῦ παθεῖν
» 897. *οὐκ οἶδ' ὅποι χρὴ τἄπορον τρέπειν ἔπος·*
» 911. *λιπὼν μὲν οὐκ ἔγωγε· λυπηρῶς δὲ μή*
πέμπω σε μᾶλλον, τοῦτ' ἀνιῶμαι πάλαι.
» 1001 sqq. — — *κρᾶτ' ἐμὸν τόδ' αὐτίκα*
πέτρᾳ πέτρας ἄνωθεν αἱμάξω πεσών.
» 1122. *οἴμοι μοι καί που πολιᾶς*
πόντου θινὸς ἐφήμενος — — — —
» 1162 sqq. *πάλιν, πάλιν παλαιὸν ἄλγημ' ὑπέμνασας αὖ*
λῷστε τῶν πρὶν ἐντόπων — —
» 1255 sqq. *μῶν τι μοι νέα*
πάρεστε πρὸς κακοῖσι πέμποντες κακά;
» 1397. *ἔα με πάσχειν ταῦθ' ἅπερ παθεῖν με δεῖ.*
» 1399. *πέμπειν πρὸς οἴκους, ταῦτά μοι πρᾶξον, τέκνον.*

Ex Trachiniis huc trahendi sunt: 141 sqq.
πεπυσμένη μέν, ὡς ἀπεικάσαι, πάρει
πάθημα τοὐμόν — — —
» 663 sqq. *γυναῖκες, ὡς δέδοικα, μὴ περαιτέρω*
πεπραγμέν' ᾖ μοι πάνθ' ὅσ' ἀρτίως ἔδρων
» 680 sqq. *ἐγὼ γάρ, ὧν ὁ θήρ με Κένταυρος, πονῶν*
πλευρὰν πικρᾷ γλωχῖνι προὐδιδάξατο
παρῆκα θεσμῶν οὐδέν' — — —
» 821 sqq. *ἴδ' οἷον, ὦ παῖδες, προσέμιξεν ἄφαρ*
τοὔπος τὸ θεοπρόπον ἡμῖν
τῆς παλαιφάτου προνοίας
» 930 sqq. *ὁρῶμεν αὐτὴν ἀμφιπλῆγι φασγάνῳ*
πλευρὰν ὑφ' ἧπαρ καὶ φρένας πεπληγμένην.
» 937 sqq. *οὔτ' ἀμφιπίπτων στόμασιν, ἀλλὰ πλευρόθεν.*
πλευρὰν παρεὶς ἔκειτο πόλλ' ἀναστένων.

Ex Ajace huc pertinent:
387 *ὦ Ζεῦ, προγόνων προπάτωρ*
412 sqq. *ἰώ, πόροι ἁλίῤῥοθοι*

πάραλά τ' ἄντρα καὶ νέμος ἐπάκτιον
πολύν, πολύν με δαρόν τε δή — — —

Dolorem chori de labore quaerendo Ajaci frustra impenso allitteratio exprimit:

Aj. 866. πόνος πόνῳ πόνον φέρει.

Dolorem littera π repetita pingit praeterea:

» 982. Χ. πάρα στενάζειν. Τ. ὢ περισπερχὲς πάθος.
» 1171 sqq. ὦ παῖ, πρόςελθε δεῦρο καὶ σταθεὶς πέλας
ἱκέτης ἔφαψαι πατρός — — — —
» 1176. ἰὼ πόνοι πρόγονοι πόνων.

In exemplis, quae supra apposuimus, litterae π repetitio dolorem similesque animi affectus, ut iram, timorem exprimit; sed multi restant loci, ubi aliud consilium in hac littera crebrius repetita secutus est poeta, quos, quantum fieri potest, in genera descriptos jam enumeraturi sumus.

Preces et interrogationes hoc allitterationis genere instantiores fiunt:

O. T. 879 sqq. — — — τὸ καλῶς δ' ἔχον
πόλει πάλαισμα μή ποτε λῦσαι θεὸν αἰτοῦμαι
θεὸν οὐ λήξω ποτε προστάταν ἴσχων.
» 1100 sqq. — — τίς σ' ἔτικτε τῶν μακραιώνων
Πανὸς ὀρεσσιβάτα πατρὸς πελασθεῖσ';
O. C. 755 sqq. σύ νυν
πρὸς θεῶν πατρῴων, Οἰδίπους, πεισθεὶς ἐμοί
κρύψον — — — —
» 885 sqq. ἰὼ πᾶς λεώς, ἰὼ γᾶς πρόμοι
μόλετε σὺν τάχει, μόλετ' ἐπεὶ πέραν
περῶσ' οἵδε δή — — —
» 1457. ὦ τέκνα, τέκνα, πῶς ἄν, εἴ τις ἔντοπος
τὸν πάντ' ἄριστον δεῦρο Θησέα πόροι;
El. 986. ἀλλ' ὦ φίλη, πείσθητι, συμπόνει πατρί.
» 1009 sqq. ἀλλ' ἀντιάζω, πρὶν πανωλέθρους τὸ πᾶν
ἡμᾶς τ' ὀλέσθαι — — — —
Phil. 332 sqq. οἴμοι, φράσῃς μοι μὴ πέρα, πρὶν ἂν μάθω
πρῶτον τόδ'· ἦ τέθνηχ' ὁ Πηλέως γόνος;
» 687 sqq. πῶς ποτε, πῶς ποτ' ἀμφιπλή —
κτων ῥοθίων μόνος κλύων

πῶς ἄρα πανδάκρυτον οὔ —
τω βιοτὰν κατέσχεν;
Phil. 468 sqq. πρός νύν σε πατρὸς πρός τε μητρός, ὦ τέκνον
πρός τ᾽ εἴ τι σοι κατ᾽ οἶκόν ἐστι προςφιλὲς
ἱκέτης ἱκνοῦμαι — — —

Admirationem allitteratio pingit:

Ant. 332 sqq. πολλὰ τὰ δεινὰ κοὐδὲν ἀνθρώπου δεινότερον πέλει
τοῦτο καὶ πολιοῦ πέραν πόντου χειμερίῳ νότῳ
χωρεῖ περιβρυχίοισιν
περῶν ὑπ᾽ οἴδμασιν

Gaudium exprimit:

O. C. 322 sqq. *O.* πῶς εἶπας, ὦ παῖ; *A.* παῖδά σήν, ἐμὴν δ᾽ ὁρᾶν
ὅμαιμον — — —
El. 1355 sqq. πῶς ἦλθες; ἦ συ κεῖνος εἶ
ὃς τόνδε κἄμ᾽ ἔσωσας ἐκ πολλῶν πόνων;
ὦ φίλταται μὲν χεῖρες, ἥδιστον δ᾽ ἔχων
ποδῶν ὑπηρέτημα, πῶς οὕτω πάλαι
ξυνών μ᾽ ἔληθες; — — —

Asseverationum et adhortationum vim confirmat vel omnino orationi pondus affert:

O. T. 288 sqq. ἔπεμψα γὰρ Κρέοντος εἰπόντος διπλοῦς
πομπούς· πάλαι δὲ μὴ παρὼν θαυμάζεται.
Ant. 474 sqq. — — — καὶ τὸν ἐγκρατέστατον
σίδηρον ὀπτὸν ἐκ πυρὸς περισκελῆ
θραυσθέντα καὶ ῥαγέντα πλεῖστ᾽ ἂν εἰςίδοις
» 619 sqq. εἰδότι δ᾽ οὐδὲν ἕρπει
πρὶν πυρὶ θερμῷ πόδα τις προσαύσῃ
» 639 sqq. οὕτω γάρ, ὦ παῖ, χρὴ διὰ στέρνων ἔχειν
γνώμης πατρῴας πάντ᾽ ὄπισθεν ἑστάναι.
» 655 sqq. ἐπεὶ γὰρ αὐτὴν εἷλον ἐμφανῶς ἐγώ
πόλεως ἀπιστήσασαν ἐκ πάσης μόνην
ψευδῆ γ᾽ ἐμαυτὸν οὐ καταστήσω πόλει
O. C. 720 sqq. ὦ πλεῖστ᾽ ἐπαίνοις εὐλογούμενον πέδον
νῦν σὸν τὰ λαμπρὰ ταῦτα δὴ φαίνειν ἔπη.
» 735 sqq. ἀλλ᾽ ἄνδρα τόνδε τηλικόσδ᾽ ἀπεστάλην
πείσων ἕπεσθαι πρὸς τὸ Καδμείων πέδον

O. C. 738 sqq. — — — — οὕνεχ᾽ ἧκέ μοι γένει
τὰ τοῦδε πενθεῖν πήματ᾽ εἰς πλεῖστον πόλεως.
» 1267. ἀλλ᾽ ἔστι γὰρ καὶ Ζηνὶ σύνθακος θρόνων
Αἰδὼς ἐπ᾽ ἔργοις πᾶσι, καὶ πρός σοι, πάτερ
παρασταθήτω.
El. 53 sqq. στέψαντες εἶτ᾽ ἄψοῤῥον ἥξομεν πάλιν
τύπωμα χαλκόπλευρον ἠρμένοι χεροῖν.
» 1253 sqq. ὁ πᾶς ἐμοί
ὁ πᾶς ἂν πρέποι παρὼν ἐννέπειν
τάδε δίκᾳ χρόνος.
Phil. 148 sqq. πρὸς ἐμὴν αἰεὶ χεῖρα προχωρῶν
πειρῶ τὸ παρὸν θεραπεύειν.
» 1428 sqq. πέρσεις τε Τροίαν σκῦλά τ᾽ ἐς μέλαθρα σά
πέμψεις, ἀριστεῖ᾽ ἐκλαχὼν στρατεύματος
Ποίαντι πατρὶ πρὸς πάτρας Οἴτης πλάκα.
Trach. 90 sqq. — — — οὐδὲν ἐλλείψω, τὸ μὴ οὐ
πᾶσαν πυθέσθαι τῶνδ᾽ ἀλήθειαν πέρι
» 431 sqq. ὅς σου παρὼν ἤκουσεν ὡς ταύτης πόθῳ.
πόλις δαμείη πᾶσα
» 616 sqq. — — — — φύλασσε πρῶτα μὲν νόμον
τὸ μὴ ἐπιθυμεῖν πομπὸς ὢν περισσὰ δρᾶν.
» 1159 ἐμοὶ γὰρ ἦν πρόφαντον ἐκ πατρὸς πάλαι.

Procellae vim litterae π cumulatio pingit Ant. 418 sqq.
τυφὼς δ᾽ ἀείρας σκηπτόν, οὐράνιον ἄχος
πίμπλησι πεδίον, πᾶσαν αἰκίζων φόβην.
equorum Orestis curru delapsi fugam illustrat:
» 747 sqq. — — — τοῦ δὲ πίπτοντος πέδῳ
πῶλοι διεσπάρησαν ἐς μέσον δρόμον.

Cavillationi acerbitatem tribuit:
O. C. 658 sqq. πολλαὶ δ᾽ ἀπειλαὶ πολλὰ δὴ μάτην ἔπη
θυμῷ κατηπείλησαν ἀλλ᾽ ὁ νοῦς ὅταν
αὑτοῦ γένηται, φροῦδα τἀπειλήματα.
El. 795 sqq. Κ. οὔκουν Ὀρέστης καὶ σὺ παύσειον τάδε
Η. πεπαύμεθ᾽ ἡμεῖς, οὐχ ὅπως σε παύσομεν
Χ. πολλῶν ἂν ἥκοις, ὦ ξέν᾽ ἄξιος φιλεῖν
εἰ τήνδ᾽ ἔπαυσας τῆς πολυγλώσσου βοῆς.
Aj. 875 sqq. Ημιχ. ἔχεις οὖν;
Ημιχ. πόνου γε πλῆθος κοὐδὲν εἰς ὄψιν πλέον

Aj. 1111 sqq. *οὐ γάρ τι τῆς σῆς οὕνεκ᾽ ἐστρατεύσατο*
γυναικός, ὥςπερ οἱ πόνου πολλοῦ πλεῴ.

Schneidewinus suspicatur, allitterationem hoc loco exprimere Teucri contemptum hominum illorum, qui bellandi studio ducti Graecorum exercitum secuti sint.

Litterae σ cumulatio saepe acerbi aliquid orationi tribuit; hinc frequens ejus usus in reprehensionibus et altercationibus. Exempla sunt:

O. T. 379. *Κρέων δέ σοι πῆμ᾽ οὐδέν, ἀλλ᾽ αὐτός σύ σοι.*
» 425. *ἅ σ᾽ ἐξισώσει σοί τε καὶ τοῖς σοῖς τέκνοις*
Ant. 9 sqq. *ἔχεις τι κεἰς ἤκουσας; ἤ σε λανθάνει*
πρὸς τοὺς φίλους στείχοντα τῶν ἐχθρῶν κακά;

G. Wolffius putat, his Antigonae verbis litterae σ repetitionem acerbitatem quandam infundere comparatque Homeri Il. I, 179 sqq.

— — σὺν νηυσί τε σῇς καὶ σοῖς ἑτάροισιν
Μυρμιδόνεσσιν ἄνασσε, σέθεν δ᾽ ἐγὼ οὐκ
ἀλεγίζω.

Idem poetae consilium agnoscere sibi videtur Wolffius

Ant. 33 sqq. *καὶ δεῦρο δεῖσθαι ταῦτα τοῖσι μὴ εἰδόσίν*
σαφῆ προκηρύξοντα — — — —
» 37 sqq. *οὕτως ἔχει σοι ταῦτα καὶ δείξεις τάχα*
εἴτ᾽ εὐγενὴς πέφυκας — — — —

Similiter comparati sunt:

Ant. 553 sqq. *σῶσον σεαυτήν· οὐ φθονῶ σ᾽ ὑπεκφυγεῖν.*
O. C. 800 sqq. *πότερα νομίζεις δυστυχεῖν ἔμ᾽ ἐς τὰ σά*
ἢ σ᾽ ἐς τὰ σαυτοῦ μᾶλλον ἐν τῷ νῦν λόγῳ;

Gravitatem asseverationibus tribuit hujus litterae cumulatio:

El. 886 sqq. *ἐγὼ μὲν ἐξ ἐμοῦ τε κοὐκ ἄλλης, σαφῆ*
σημεῖ᾽ ἰδοῦσα, τῷδε πιστεύσω λόγῳ
O. C. 1102 sqq. *αἵδε γὰρ χέρες*
Θησέως ἔσωσαν — — — —
» 1342 sqq. *ὥστ᾽ ἐν δόμοισι τοῖσι σοῖς στήσω σ᾽ ἄγων*
στήσω δ᾽ ἐμαυτόν — — — —
Phil. 1378 sqq. (*βουλόμενός σε πλεῖν*)
πρὸς τοὺς μὲν οὖν σε τήνδε τ᾽ ἔμπνον βάσιν
παύσοντας ἄλγους κἀποσώσοντας νόσου.

Preces instantiores reddit:

Phil. 500 sqq. *νῦν δ' εἰς σὲ γὰρ πομπόν τε καὐτὸν ἄγγελον*
ἥκω, σὺ σῶσον, σύ μ' ἐλέησον, εἰςορῶν
ὡς πάντα δεινα — — — —

Navis fluctuationem σ repetitum pingit:

Ant. 162 sqq. — — — *τὰ μὲν δὴ πόλεως ἀσφαλῶς θεοὶ*
πολλῷ σάλῳ σείσαντες ὤρθωσαν πάλιν.

habenarum stridorem illustrat:

El. 711 sqq. — — — *οἱ δ' ἅμα*
ἵπποις ὁμοκλήσαντες ἡνίας χεροῖν
ἔσεισαν· ἐν δὲ πᾶς ἐμεστώθη δρόμος.

Lenitatem incessus et circumspectionem in speculando Philoctetae antro, quam Neoptolemo Ulixes commendat, Sigmatismus exprimit:

Phil. 22. *ἅ μοι προςελθὼν σῖγα σήμαιν' εἴτ' ἐκεῖ*
— — — — *κυρεῖ* — —

Littera *τ* cumulata verborum pondus auget; qua de causa saepe usurpatur in asseverationibus, confirmationibus, exclamationibus.

Exempla sunt: O. T. 244 sqq.
ἐγὼ μὲν οὖν τοιόςδε τῷ τε δαίμονι
τῷ τ' ἀνδρὶ τῷ θανόντι σύμμαχος πέλω.

» 247. *ὑπέρ τ' ἐμαυτοῦ τοῦ θεοῦ τε τῆςδέ τε.*

» 1030. *σοῦ τ' ὦ τέκνον, σωτήρ γε τῷ τότ' ἐν χρόνῳ*

» 1044. *μάλιστα· τούτου τ' ἀνδρὸς οὗτος ἦν βοτήρ.*

» 1062 sqq. — — *σὺ μὲν γάρ, οὐδ' ἐὰν τρίτης ἐγὼ*
μητρὸς φανῶ τρίδουλος, ἐκφανεῖ κακή.

» 1250. *ἐξ ἀνδρὸς ἄνδρα καὶ τέκν' ἐκ τέκνων τέκοι.*

Ant. 503 sqq. *καίτοι πόθεν κλέος γ' ἂν εὐκλεέστερον*
κατέσχον, ἢ τὸν αὐτάδελφον ἐν τάφῳ
τιθεῖσα; τούτοις τοῦτο πᾶσιν ἁνδάνειν
λέγοιτ' ἄν, — — — —

» 933. 34. *οἴμοι θανάτου τοῦτ' ἐγγυτάτω*
τοὔπος ἀφῖκται — — — —

» 1076. *ἐν τοῖσιν αὐτοῖς τοῖςδε ληφθῆναι κακοῖς*

O. C. 1118. *καὶ σοί τε τοὔργον τοῦτ' ἐμοί τ' ἔσται βραχύ.*

El. 264 sqq. *ξύνειμι κἀκ τῶνδ' ἄρχομαι κἀκ τῶνδέ μοι*
λαβεῖν θ' ὁμοίως καὶ τὸ τητᾶσθαι πέλει.

El. 915. ἀλλ' ἔστ' Ὀρέστου ταῦτα τἀπιτίμια.

Praevalet haec littera in ejusdem fabulae vv. 928—933.

X. καὶ ποῦ 'στιν οὗτος; θαῦμά τοι μ' ὑπέρχεται.
H. κατ' οἶκον, ἡδύς, οὐδὲ μητρὶ δυςχερής
X. οἴμοι τάλαινα· τοῦ γὰρ ἀνθρώπων ποτ' ἦν
τὰ πολλὰ πατρὸς πρὸς τάφον κτερίσματα;
H. οἶμαι μάλιστ' ἔγωγε τοῦ τεθνηκότος
μνημεῖ' Ὀρέστου ταῦτα προςθεῖναί τινα.

Phil. 113. αἱρεῖ τὰ τόξα ταῦτα τὴν Τροίαν μόνα
» 1373 sqq. — — — ἀλλ' ὅμως σε βούλομαι
θεοῖς τε πιστεύσαντα τοῖς τ' ἐμοῖς λόγοις
φίλον μετ' ἀνδρὸς τοῦδε τῆςδ' ἐκπλεῖν χθονός.

Trach. 445 sqq. ὥστ' εἴ τι τὠμῷ τ' ἀνδρὶ τῇδε τῇ νόσῳ
ληφθέντι μεμπτός εἰμι, κάρτα μαίνομαι
ἢ τῇδε τῇ γυναικί, τῇ μεταιτίᾳ
τοῦ μηδὲν αἰσχροῦ — — — —
» 1255 sqq. — — — παῦλά τοι κακῶν
αὕτη, τελευτὴ τοῦδε τἀνδρὸς ὑστάτη.

Aj. 39. ὡς ἔστιν ἀνδρὸς τοῦδε τἄργα ταῦτά σοι.
» 78. ἐχθρός γε τῷδε τἀνδρὶ καὶ τανῦν ἔτι.
» 678 sqq. ἐγὼ δ' ἐπίσταμαι γὰρ ἀρτίως ὅτι
ὅ τ' ἐχθρὸς ἡμῖν ἐς τοσόνδ' ἐχθαρτέος — —
» 1108 sqq. — — — τόνδε τ' εἴτε μὴ σὺ φῄς
εἴθ' ἅτερος στρατηγός, εἰς ταφὰς ἐγὼ
θήσω δικαίως — — — — —

Reprehensionibus, adhortationibus, minis, execrationibus littera τ cumulata gravitatem affert:

O. T. 371. τυφλὸς τά τ' ὦτα τόν τε νοῦν τά τ' ὄμματ' εἶ.

His Oedipi verbis allitteratio acerbitatem quandam adspergit; similiter comparati sunt.

Aj. vv. 627 sqq. καὶ κάρτ' ἐπαίνου τεύξεται πρὸς γοῦν ἐμοῦ
ἐὰν μόνον τὸ ταχθὲν εὖ τολμᾷ τελεῖν.

Pertinent huc praeterea:

Ant. 77. τὰ τῶν θεῶν ἔντιμ' ἀτιμάσασ' ἔχε.
» 306 sqq. εἰ μὴ τὸν αὐτόχειρα τοῦδε τοῦ τάφου
εὑρόντες ἐκφανεῖτε
» 428 ἠρᾶτο τοῖσι τοὔργον ἐξεργασμένοις

El. 1487 sqq. ἀλλ' ὡς τάχιστα κτεῖνε καὶ κτανὼν πρόθες

ταφεῦσιν, ὡς τόνδ᾽ εἰκός ἐστι τυγχάνειν
ἄποπτον ἡμῶν — — —

Aj. 687 sqq. ὑμεῖς θ᾽ ἑταῖροι, ταὐτὰ τῇδέ μοι τάδε
τιμᾶτε Τεύκρῳ τ᾽, ἢν μόλῃ, σήμηνατε.

» 752 sqq. θεὶς εἶπε κἀπέσκηψε, παντοίᾳ τ᾽ ἔχνῃ
εἶρξαι κατ᾽ ἦμαρ τοὐμφανὲς τὸ νῦν τόδε
Αἴανθ᾽ ὑπὸ σκηναῖσι — — —

» 1089 sqq. καὶ σοὶ προφωνῶ τόνδε μὴ θάπτειν, ὅπως
μὴ τόνδε θάπτων αὐτὸς εἰς ταφὰς πέσῃς.

Preces et interrogationes hujus litterae cumulatio instantiores reddit:

O. T. 1144. τί δ᾽ ἔστι; πρὸς τί τοῦτο τοὔπος ἱστορεῖς;

Ant. 39 sqq. τί δ᾽ ὦ ταλαῖφρον, εἰ τάδ᾽ ἐν τούτοις, ἐγὼ
— — — — — — προσθείμην πλέον;

O. C. 388. ποίοισι τούτοις; τί δὲ τεθέσπισται τέκνον;

» 480. τοῦ τόνδε πλήσας θῶ; δίδασκε καὶ τόδε.

El. 1410 sqq. — — — ὦ τέκνον, τέκνον
οἴκτειρε τὴν τεκοῦσαν

Aj. 119. τούτου τίς ἄν σοι τἀνδρὸς ἢ προνούστερος
— — — — —

φ consonantis frequens repetitio varie orationem distinguit:

Dolorem pingit:

O. T. 1183 sqq. ὦ φῶς, τελευταῖόν σε προσβλέψαιμι νῦν
ὅστις πέφασμαι φύς τ᾽ ἀφ᾽ ὧν οὐ χρῆν . .

El. 1108 sqq. — — — οὐ δή ποθ᾽ ἧς ἠκούσαμεν
φήμης φέροντες ἐμφανῆ τεκμήρια

Acerbitatem adspergit Creontis vêrbis

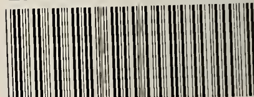
O. C. 804 sqq. ὦ δυςμορ᾽ οὐδὲ τῷ χρόνῳ φύσας φανεῖ
φρένας ποτ᾽ — — — — —

Gaudium exprimit:

Ant. 100 sqq. — — — το κάλ-
λιστον ἑπταπύλῳ φανὲν
Θήβᾳ τῶν προτέρων φάος
ἐφάνθης ποτ᾽ — — — —

El. 1224 sqq. Η. ὦ φίλτατον φῶς Ο. φίλτατον ξυμμαρτυρῶ
Η. ὦ φθέγμ᾽ ἀφίκου; — — —

Phil. 234 sqq. ὦ φίλτατον φώνημα φεῦ τὸ καὶ λαβεῖν
πρόςφθεγμα τοιοῦδ᾽ ἀνδρός — — —

Ignis excudendi difficultatem illustrat:
Phil. 296 sqq. ἀλλ᾽ ἐν πέτροισι πέτρον ἐκτρίβων μόλις
ἔφην᾽ ἄφαντον φῶς.

VITA.

Natus sum Franciscus Ludovicus Jacobi a. d. VIII. Cal. April. a. h. s. 1844 Graudentii, in oppido Borussiae provinciae, ubi pater sacerdotis et scholae rectoris munere fungebatur. Fidei adscriptus sum evangelicae. Litterarum initiis in schola, cui praeerat pater, imbutus in gymnasium Gedanense migravi, unde anno h. s. 1862 cum testimonio maturitatis dimissus sum. Deinde studiis philologicis operam daturus Regiomontum me contuli, ubi prodocentes audivi Lehrsium, Friedländerum, Ueberwegium, alios et seminarii philologici per anni spatium fui sodalis. Regiomonto Berolinum, Berolino Bonnam migravi, ubi usque ad finem studiorum meorum commoratus sum. His in litterarum sedibus lectiones audivi virorum doctissimorum Boeckhii, Hauptii, Hübneri, Jahnii, Ritschelii, Sybelii, aliorum, quibus omnibus gratias ago quam maximas. Praecipue tamen me sibi devinxerunt Jahnius atque Ritschelius, quorum auspiciis tum seminarium philologicum Bonnense, cuius aliquamdiu sodalis fui, florebat. Examine, quod aditum ad munera publica patefacit, Bonnae superato praeceptoris munus in gymnasio Gnesniensi suscepi. Bello a. 1870 a Francogallis Germaniae illato mihi quoque interesse licuit. Inde incolumis reversus ad gymnasium Emdense vocatus sum, ubi etiam nunc praeceptoris munere fungor.

